СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК XLIX. Ч. 234. Джерзі Ситі, Н. Дж., пятниця, 10-го жовтня 1941. — No. 234. Jersey City, N. J., Friday, October 10, 1941. VOL. XLIX.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи': BErgen 4-0237. 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

МОЖЛИВІСТЬ АМЕРИКАНСЬКО-ЯПОНСЬКОЇ ЗЛАГОДИ НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ

ВАШИНҐТОН. — Між Злученими Державами й Японією ведуться переговори в справі наладнання кращих відносин та відпруження того становища, яке заіснувало на Далекому Сході. Як кажуть, обидва уряди мають прийти до певного політичного компромісу. Японія має годитись на занехання дальшої аґресивної політики в Азії включаючи також Сибір, а Америка зо свого боку звільнить свої економічні кліщі, якими стиснула експорт до Японії. Сензаційні домагання японської телеґрафічно аґенції „Домеї", щоб Німеччина закінчила війну з Советським Союзом, вважають в Вашинґтоні дальшим доказом, що Японія дійсно задумує заперестати свої дальші територіяльні експанзії. Президент Рузвелт мав вислати японському премієрови дуже важного листа, в якому мав виложити подрібно користи вище згаданого компромісу.

ЛИСТ ПРЕЗИДЕНТА РУЗВЕЛТА ДО СТАЛІНА

ВАШИНҐТОН. — Оголошено листа президента Рузвелта, висланого на адресу московського диктатора Сталіна, а переданого А. Гарименом, головою американської делеґації на московську конференцію. В листі президент Рузвелт висказав свій подив сприводу хороброго спротиву большевицьких військ та запевнив Сталіна, що він старатиметься дати всяку можливу матеріяльну поміч. Столичні чинники були надзвичайно заскочені тим фактом, що текст цього листа подала майже докладно німецька телеґрафічна аґенція Д. Н. Б., разом зо заввагами, зверненими проти президента.

АРЕШТУВАЛИ НІМЕЦЬКОГО ПРОПАҐАНДИСТА

ВАШИНҐТОН. — На припоручення судових властей ФБІ арештувало Дж. Сильвестра Вірека, визначного німецького пропаґандиста, за це, що він будучи на платному удержанні німецького уряду, не дав, як чужий аґент, точних інформацій американським властям при своїй реєстрації. Хоч він є американським горожанином від давна, він стало співпрацював з німецькими чинниками, останньо будучи кореспондентом „Мінхенер Ноесте Нахріхтен" та „Німецької Інформативної Бібліотеки", побираючи за те грубі тисячі долярів. Йому закидують, що він піддержував у Вашинґтоні ріжні ізоляційні орґанізації, через які впливав на американських політиків; що він друкував під ріжними іменами протибритійські книжки та памфлети, і т. п. Сам Вірек заявив, що він є льояльним американським горожанином і не хоче в ніякій мірі шкодити Америці, але хоче, щоб вона знала „правду" про Німеччину та її змагання.

УЗБРОЄННЯ ТОРГОВЕЛЬНИХ КОРАБЛІВ — ОДИНОКА ЗМІНА

ВАШИНҐТОН. — Конґресові лідери, що відбули довші наради з президентом Рузвелтом, заявили, що уряд внесе до Конґресу спеціяльний внесок, в якому домагатиметься уневажнення лише 6. секції Невтральностевого Закону, яка забороняє узброювати торговельні кораблі. Президент Рузвелт, не буде домагатися зміни тої частини закону, яка забороняє вїзд американським корабля до пристаней воюючих країв.

СЕН. НАЙ ПРО „СЛАБІСТЬ АДМІНІСТРАЦІЇ"

ВАШИНҐТОН. — Сенатор Дж. Най, завзятий противник заграничної політики президента Рузвелта, заявив, що ограничення зміни Невтральностевого Закону до узброєння торговельних кораблів, це „визнання слабости" з боку президента Рузвелта. Знова сенатор Тефт твердить, що сумнівається, чи таке рішення буде дуже корисним, бо підчас першої світової війни, говорив він, узброєння торговельних кораблів не принесло великої користи.

НАКС КАЖЕ, ЩО АНҐЛІЯ СТОЇТЬ В ОБЛИЧЧІ НАЇЗДУ

ШІКАҐО (Ілл). Полк. Ф. Накс, секретар маринарки, виголошуючи промову перед Конґресом Краєвої Безпеки, заявив, що наїзд на Близький Схід та Британські Острови є більше як певний, як тільки „німецький головоніг („октапус") буде готовий до скоку". Секретар маринарки рівнож твердив, що Злучені Держави є на „лісті невикінченого бизнесу" Німеччини, тому Америка повинна на всіх фронтах приготовлятися до оборони. Він закликав американське робітництво, щоб воно повздержалося від страйків та не спиняло поступу краєвої оборони.

ҐРІН ЗАКЛИКАЄ ЗАПЕРЕСТАТИ СТРАЙКИ

СІЯТЛ (Вашинґтон). — Відповідаючи на заклик президента Рузвелта до єдности між всіми американськими робітничими юніями, В. Ґрін, голова Американської Федерації Праці, завізвав, щоб кожний американський робітник стояв при свому варстаті праці та не опускав його у ті часи випімкового положення. Згадуючи на натяк президента в справі замирення між А. Ф. П. і КПО, Ґрін твердив, що його орґанізація є завсігди схильна до такого перемиря, одначе його заходи в цій справі все були відкинені другою орґанізацією. Тому твердив Ґрін, президент Рузвелт повинен на будуче звернути свій поклик до КПО та вплинути на згадану орґанізацію, щоб вона засіла до спільного стола та згодилася на перемиря й співпраю з А. Ф. П.

НІМЕЦЬКА МІЛІТАРНА МАШИНА КОТИТЬСЯ НА МОСКВУ

Німецькі ґазети з радістю доносять про великі перемоги німецької армії на советському фронті. Армія маршала Тимошенка, яка складається з найкращих советських частин, знайшлась в сталевих обіймах німецької армії і їй грозить цілковите знищення, кажуть німецькі звідомлення. Знищивши цю армію німці вже не зазнаватимуть більших опорів з боку Советів, бо ціла советська мілітарна сила буде в той спосіб зломана. Цілковитий пролом советської армії наступив на 185-милевім відтінку між Дорогобужем і Брянськом. Німецькі війська в тих двох точках посунулись вже значно вперед і на півночи захопили Вязму, а на полудни Орел. Німці кажуть, що на тих відтінках советська армія в неладі відступає. На українськім відтінку, говорять німецькі звідомлення, німецькі війська йдуть скорим темпом вперед і здобувають чисельні міста в промисловім центрі Донецький Басейн, серед них фабричні заклади в Горлівці і Орджонікідзе.

СОВЄТИ СТВЕРДЖУЮТЬ НАТИСК НІМЕЦЬКИХ ВІЙСЬК

Советські звідомлення признають, що натиск німецьких військ великий. Вони кажуть, що під тим натиском мусіли опустити місто Орел, на шляху між Москвою і Харковом. Також тяжкі бої ведуться на Україні в околицях Мелітополя. Німці в Україні пруть на Крим і на Ростов. Проте, говорять советські кола, німецькі втрати такі великі, що ця загальна їхня офензива заломиться і буде спинена.

НОВІ ВІСТКИ ПРО БОЛЬШЕВИЦЬКІ МОРДИ НА ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ

ЖЕНЕВА (Швайцарія). — Зо Західної України далі доносять про криваві розправи утікаючих большевиків з українським безборонним населенням. Ті вісти є такі:

Жертви НКВД в Дрогобичі

— Крім замордованих в Дрогобичі б. посла й заслуженого діяча Антона Максимовича, шкільного інспектора, б. сотника Січових Стрільців (СС). Бурка, ігумена оо. Василіян Бараника, замордовані ще большевиками такі українські діячі: інж. Осип Левицький, б. старшина Січових Стрільців, учасник карпатських боїв та визвольних змагань, Іван Чаповський, ґімн. учитель, б. старшина Січових Стрільців, невтомний орґанізатор дрогобицького повіту.

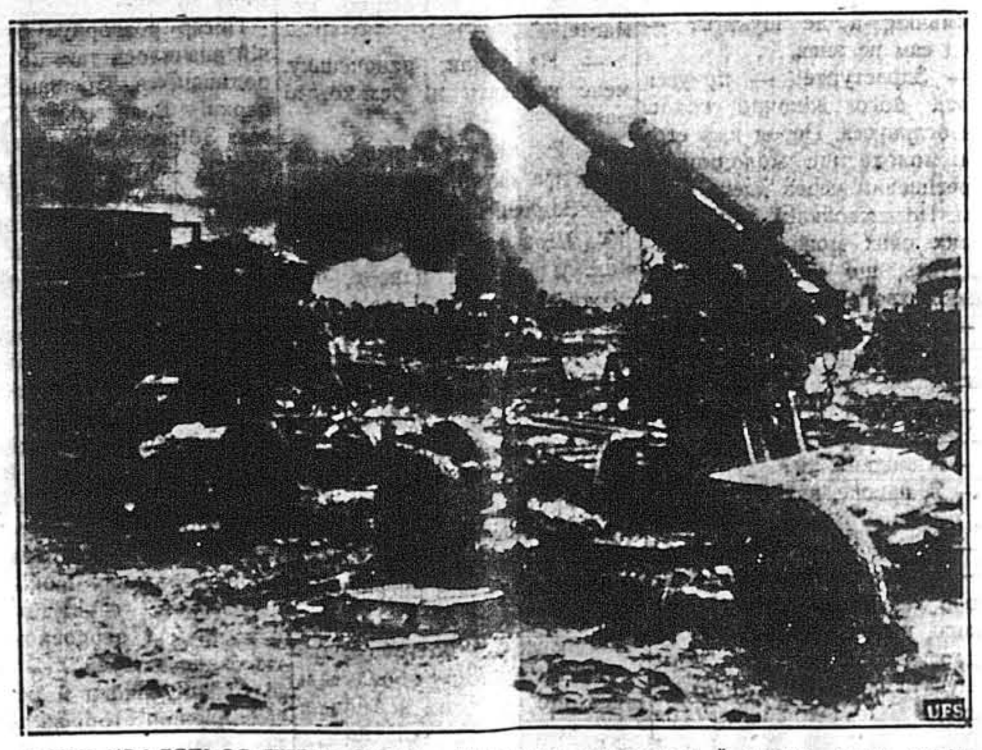
— Замордували большевики також проф. Івана Чмолу, б. сотника та одного з перших орґанізаторів Січового Сврілецтва, учасника карпатських боїв, близького співробітника полк. Коновальця, [illegible] діяч, інвалід Когут, ціла родина Кобринів, Дрогобицький, учитель із Нагуевич, Огородник, Ні, мелович, Микола Лисовець, кількох з родини Ясеницьких та багато інших українців, число їх доходить до 2,000.

Замордували в Кремянці 1,500 Українців та Владику Симона

— Про большевицькі морди на Волині доносять ще таке: Крім масакри українців в Луцьку та Дубні, большевики не поминули також і Кремянця, де замордовано 1,500 українців ріжного віку, обох полів та ріжного соціяльного походження. Між замордованими є православний владика Симон та 8 священиків. Між останніми є розпізнаний о. Олексій Дубицький. При мордуванню садисти-енкавудисти вживали тих самих звірських методів, що по інших українських містах. Згідно з оповіданнями очевидців, найгіршу мученичу смерть поніс владика Симон. Його голого гнали чекісти вулицями Кремянця та били страшно прикладами. В тюрмі обсмалили єпископові бороду, відрізали пяти, ніс і язик й викололи очі.

Комуністичні Масакри в Добромильщині та Перемищині

— У добромильському та перемиському повітах замучено около 3,000 українців. З Перемишля випровадили всіх вязнів та поділили на дві ґрупи: звичайну й політичну. Цю останню забрали в сторону Добромиля. Як по дорозі стрінула їх німецька патруля, енкавудисти повтікали, а деякі відоброли собі життя. Доля інших добромильських вязнів була невідома, аж 28. червня ц. р. знайдено в шибі саліни в Ляцьку, глибокому на 36 метрів, повно трупів. Обчисляють, що там було около 500 жертв. В самому місті арештованих по звірськи замучено; їхнє число годі ствердити. У вязниці знайдено 51 трупів, у городі дві могили, в будинку дирекції лісів були спалені трупи. Тіла вбитих були так помасакровані, що їх тяжко було розпізнати. Масакра відбувалася 26. червня 1941. р. Переводили її: голова міської ради Петровський, секретар районового партійного комітету Бубнов та місцевий поліцай Кремер. Між убитими знайдено й большевицького прокуратора. Також в дооколичних селах московські садити повбивали велике число людей, їх скількости досі ще не стверджено.

НІМЦІ ХВАЛЯТЬСЯ ПЕРЕМОГОЮ. — Ціле море румовища й хмара диму становить краєвид у цій околиці на схід від Києва, де, як каже німецький підпис під німецьку світлину, німці піймали в неволю 665,000 советських вояків в „одній з найбільших битв знищення людської історії". Світлину переслано до Берліну, а звідтам перерадіовано в Америку.

„РОЗЧАРУВАННЯ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ З НІМЦІВ"

ЗАВЕДЕННЯ ЦИВІЛЬНОЇ НІМЕЦЬКОЇ ВЛАДИ НА ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ.

БЕРЛІН. — Кореспондент „Н. Й. Таймсу" подає 8. жовтня ц. р. з Берліну про настрої серед тих „українських націоналістів, що орієнтувались на Німеччину". Він каже, що ці націоналісти зазнали виразного розчарування з поступовання німців відносно українських територій. Перший тяжкий удар для тих націоналістів було це, що німці, хоч робили надії на створення соборної української держави, скоро по захопленні Східної Галичини той край влучили до етнічної польської території, себто до „ґенерального ґубернаторства Польщі". Дальше розчарування українських націоналістів, орієнтуючихся на німців, виплиае з того, що німці запроваджують на захоплених українських територіях свою цивільну владу, яка не має нічого спільного з їхніми політичними аспіраціями, тобто з українською самостійністю. „Ґавляйтером" України назначено Еріха Коха, який покищо урядує зо свого німецького осідку в Кеніґсберзі. Та вже там він оголошує в німецьких ґазетах за ріжними німецькими службовцями, потрібними для адміністрації на Україні. В такий самий спосіб назначено „ґавляйтера' Кубе для Білорусі.

В АНҐЛІЇ ЗАЖУРЕНІ ПОЛОЖЕННЯМ В СОВЄТАХ.

ЛОНДОН. — Лондонські військові кола зажурені положенням в Советах. Ґенеральна офензива німців осягнула такі успіхи, яких не можна скривати. Ті кола думають, що в двох найближчих тижнях наступить рішальний момент в тій війні. Вони дивляться песимістично на цей вислід, хоч не виключають можливости, що Совети відібють наступ. Непокоїть їх те, що орґан советської армії надрукував ґрізну пересторогу, щоб Британія тепер вирушила до загальної помочі Советам, уживаючи до того всю свою повітряну, сухопутну і морську силу. Британські кола застановляються над [illegible] способи є можливі, щоб таку поміч принести, але всі три не дуже практичні. Перша поміч, це напад просто на европейський континент, до чого Британія ще не готова. Другий спосіб через Кавказ, але це забере довший час. Третий спосіб через Середземне море, але це буде мати посередний вплив на війну в Советах, а не безпосередний. В анґлійських колах є таке переконання, що німецькі війська не будуть штурмувати Москви, а проминуть її і підуть далі на схід.

ЯПОНЦІ ХОТІЛИБ ЗАМИРИТИ НІМЦІВ З СОВЄТАМИ.

ТОКІЙО. — Політичний коментатор поважної японської ґазети „Гочі", Йошітару Шімізу, заявив, що Японія, яка має приязні пакти з Советами і Німеччиною, повинна тепер використати своє положення і довести до замирення обох сторін. Німці вже осягнули те, що хотіли, себто ослабили советську армію так, що вона перестала бути для них загрозою в їх боротьбі з Британією. Також добились до сирівців. Дальша бортьба злишня і краще буде, щоб замісць себе далі винищувати, ті дві сили спряглись разом для знищення Британської імперії. Таке советсько-німецьке замирення, каже цей японець, малоб дуже додатний вплив на дальшу війну німців з британцями на Середземному Сході. Для Японії це далоб ту користь, що дозволилоб їй свобідніше поширятись на Далекому Сході.

ЯПОНІЯ ГОТОВИТЬСЯ ДО ВІЙНИ.

ТОКІЙО. — Вслід за поновними гострими нападами на Америку і Британію, підсекретар хліборобства Японії, Казуо Міюра, заявив, що назагал урожай рижу в Японській імперії великий і стане рижу на черговий рік. Він теж заявив, що японський уряд тепер свої харчеві запаси старається розкинути по цілім краю, щоб в той спосіб уникнути можливого знищення з повітря, а також уможливити розподіл того харчу серед населення, на випадок, як комунікації будуть знищені ворожими літаками.

ХАРЧЕВЕ ОСЛАБЛЕННЯ ІТАЛІЇ.

ЛОНДОН. — Міністерство економічної війни в Лондоні заявило, що внаслідок браку харчів в Італії мораль італійців заломлюється і вони чимраз менше енерґії вкладають в свої воєнні зусилля. Прохарчування Італії і засоблення її всілякими потрібними сирівцями спадає на плечі німців. Це завдає багато „болю голови" німцям, та викликує супроти них озлоблення італійців.

ПЕРЕСТОРОГА ПЕРЕД НІМЦЯМИ.

ЛОНДОН. — Міністер британської пропаґанди, Бренден Брейкен, в прилюдній промові заявив, що не треба себе дурити, що це Гітлер веде війну проти Британії. Це веде стара воєвнича пруська кліка, яка вже пятий раз занурює світ в кров. Анґлійці не розуміли Німеччини, зле дивились на неї, шукали за причинами там, де їх не було і у висліді не вміли закріпити своєї перемоги по попередних війнах, коли ходило про Німеччину. Брейкен натякав, що усунення Гітлера ще не розвяже цеї проблеми. Її треба ґрунтовніше розвязувати.

ДАЛЬШІ ПРОТИНІМЕЦЬКІ РОЗРУХИ.

БУДАПЕШТ. — Сербські повстанці далі зводять завзяті бої з німецькою армією. Десятки місцевостей в Сербії є охоплені тим вогнем революційної боротьби.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.00	One year	$2.00
На пів року	$1.25	Six months	$1.25
В Джерзі Сіті і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Three months	$2.50

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Корисний Проєкт

Нюйорський часопис "Р М" ("Пі-Ем") приніс оноді передовицю зо закликом у заголовку. "Вбийте не-американський законопроєкт Гобза!" Часопис видимо вважає справу за незвичайну важну й пильну, коли кличе своїх читачів виступити негайно проти законопроєкту.

"Р М" представляє справу так, що заходить небезпека, що конгрес має незабаром приступити до вирішування законопроєкту Гобза, а цей проєкт, мовляв, мав в собі небезпечні постанови. Цей проєкт саме, каже "Р М", дозволяє замикати призначених до депортації чужинців до концентраційних таборів дорогою адміністративного розпорядку, себто без суду перед лавою присяжних суддів і без "бейлу", себто без права відповідати з вільної стопи.

Кажучи це, "Р. М." пропускає сказати з потрібним притиском, що цей проєкт відноситься лише до чужинців, які не мають права в цьому краю, які мають бути депортовані, а які через теперішні умовини депортовані не можуть бути. Пропустивши це сказати, часопис викликує в читача враження, що законопроєкт позбавляє когось права, яке він тепер має. Тимчасом, на основі тепер обовязуйчого закону, чужинець, що не має ніякого права бути в цьому краю, має бути депортований, і депортацію має виконати адміністраційна влада, без подавання справи в суд перед присяжних суддів. Новий закон не поставив би таких чужинців у гірше положення, як вони находяться тепер; противно, він поставив би їх у краще положення, бо це тепер справи вирішується чисто адміністраційним способом, а від тепер малаб вирішувати полу-судейська рада, де є краща нагода, як є тепер, для всестороннього розгляду справи.

Проти погляду часопису "Р М" про небезпеку цього билу, стоїть припоручення проєкту Американським Адвокатським Союзом, припоручення, зроблене після докладного розсліду визначного правника й судді Течера. І "Комон Кавнсил фор Америкен Юниті" (звісний ще й досі під давним прізвищем "Флиса") по звичайному в нього докладному розсліді справи теж прийшов до переконання, що новий поправлений проєкт Гобза заслугує на ухвалення. Цей проєкт не лише постановляє докладно, яких чужинців без права побуту тут мається депортувати, а коли це неможливо, задержати в таборі, але й заводить відкликання депортаційного поступовання супроти заслугуючих на це чужинців та наконець дозволяє втікачам, що прибули сюди як відвідувачі, остатися тут як постійні мешканці. Каже "Флис":

"Теперішній проєкт Гобза ... заслугує на піддержку як найбільше уважний, розумний підхід, який досі запропоновано для широких чужинецьких проблєм, що стоять перед краєм" (Америкою).

„РОЗБИТТЯ" І ЙОГО НАСЛІДКИ

Читаємо в одній українській ґазеті: „Одні кажуть, що німці — бачучи розбиття українців на партії — не утворять самостійної України, але зразу поставлять над Україною свого генерал-ґубернатора, що стане орґанізувати українську адміністрацію. Другі знов кажуть, що німці признають незабавом у Києві гетьмана Скоропадського, а при нім українське правительство з ріжних українських ґруп. Чи одно, чи друге, буде початком української держави".

Поминаємо тут оптимістичне твердження, що „чи одно, чи друге буде початком української держави", бо про те, як ми дивимось на пляни Гітлєра в східній Европі ми вже висказались чимало разів. Нам іде про те, що отсе дехто пробує заздалегідь виправдувати Гітлєра на випадок, колиб вн не утворив самостійної української держави, як це він, на думку декого, повинен зробити. Якби таке сталось, як кажеться, винне тому розбиття українців на партії.

Таке твердити, на нашу думку, є наївністю. Бо хоч українці є поділені на ріжні партії і себе нераз дуже прикро поборюють, проте вони поділені не під оглядом цілі, себто не під оглядом бажання своєї самостійної держави, тільки під оглядом тактики, себто, як до цеї цілі дійти. Немічність їх роздроблює. Отсе є головне. І тому, колиб Гітлєр справді бажав утворити самостійну українську державу, себто плянував великодушно прогнати з українських земель інших окупантів, а українцям залишити дальшу долю тільки в їх власних руках, то українці цілком певно миттю зєдинилисяб і знайшлиб свій власний плян творення цеї держави.

Без цілковитого тертя, зрозуміло, не обійшлосяб і в самостійній державі, бо тертя є в кожній, найкультурнішій нації. Там де є життя, мусить бути стирання ріжних противних думок. Це є ознакою життя. Зокрема життя в демократичній 'країні. В деспотичній країні те тертя відбуваєть-ся в підпіллю. Тому можна заздалегідь сказати, що в будучій українській державі умірковані тертя будуть відбуватись явно, бо український нарід ніколи не був деспотично успосіблений і любив многогранне суспільне життя. З приводу цього не треба попадати в розпуку. Такі тертя бувають, як сказано, в усіх інших народів.

І тому саме такого тертя не можна брати за доказ „нездібности" даного народу до його державного життя. Зокрема не можна його брати як доказ нездібности українців тому, що ті тертя відбуваються тепер головно за кордоном, на еміґрації, де не можна безпосереднім апелем до широких народніх мас рішити, котра саме політична ґрупа представляє погляди більшости народньої маси, а котра меншість. Кожна з тих ґруп на еміґрації може мати сильне внутрішне переконання, що це вона має рацію, та що цілий український нарід думає саме так, як вона. Ріжниця поглядів тих усіх ґруп ще не доказує, що вільний український нарід не зуміє створити синтези своїх державних напрямних. Навпаки, це лише інертність, пасивність, нечинність, млявість і ідеольоґічна байдужність українських ґруп булиб доказом, що українці до державного життя неспосібні.

Ідеольоґія це є певне духове наставлення в напрямку виконання певних суспільних завдань. Чим сильніше хтось обстоює свій погляд, тим більше доказу він дає, що в нього є вироблений погляд і виразний шлях, як прямувати до національного ідеалу, навіть коли в своїм погляді більше чи менше помиляється.

Засадничо, розбиття на партії не може ніколи бути доказом нездібности даної нації. Українські політичні ґрупи на еміґрації існують і будуть існувати так довго, доки не повернуть на рідні вільні землі і доки своїм апелем до широких мас не переконаються, чи вони мають за собою маси. Після того деякі з них цілком знидиють, інші зєдають біля себе нарід, або стануть разом з тим новим, що там вирине.

Це повинні знати (і знають) всі відповідальні чужі кола. Колиж хто з них каже, що „українці не можна дати держави, бо вони розбиті на партії і до держави не дорослі", то робить це просто тому, аби тими словами оправдати свою нехіть до створення такої української держави, яка з якихось причин не є в його інтересі. Щоб якось викрутитись від того, такі чинники обвинувачення повертають на самих українців і кажуть: „Ви розбиті, ми не знаємо з ким із вас рахуватись". Подібно говорив колись вовк на адресу ягняти, що воно все колотить йому воду. Колиж ягня доказувало, що воно води не колотить і ось вода біля нього зовсім чиста, вовк таки далі настоював, що ягня воду колотить, та що за те треба його зїсти.

Коли хто з українців такий наївний, що каже, що Гітлєр не створить української держави тому, бо бачить розбиття українців, то його наївність подібна до наївности цього ягняти. Гітлєр добре знає, що державу можуть створити місцеві сили нації. Політична еміґрація може лиш підготувати за границею чужу політичну опінію, навязати звязки з іншими державами та наклонити їх, в засаді, до створення такої держави. Решту мусять виконати ті, що цілий час корінням глибоко сиділи в своїм народі, що є на рідній землі. Поворотці зза границі можуть лиш доскакувати до них і приєднуватись до їх державнотворчих поглядів, плянів і конкретної праці. Коли який чужий державний муж інакше поступає, то він не задумує творити ніякої держави, лише, в найвищім разі, готов настановити якийсь „ляльковий уряд" і творити фікцію якоїсь держави, себто щось таке, яке не має нічого спільного з державною самостійністю.

Накінець треба згадати, що, відбиваючи закид, начеб політичне розбиття українців мало вже бути доказом їхньої політичної незрілости, ми тим ще не похваляємо того розбиття і не говоримо, що воно нешкідливе. Наша розсвареність дуже шкідлива тим, що українські поодинокі партії заїло стираються зо собою, на внутрішню боротьбу витрачують свої сили, витереблюють себе взаїмно, підкопують в обличчі чужих сил свій авторитет і цим зводять свою працю до нулі. Саме ця неактивність викликана внутрішнім тертям в нашій заграничній політиці є найбільш шкідливим для українського народу явищем, а не самі ріжниці в політичних поглядах. Якби українські політичні партії зуміли між собою знайти внутрі достойну толєранцію і своє тертя втиснули в рямці шляхотної конкуренції, тоді моглиб великий засіб своєї енерґії повернути на творчу роботу, якою змоглиб зацікавити чужі політичні кола справою України.

Не шкодить дуже, коли до якогось чужого державного мужа приходить представник українських соціялістів, опісля представник демократів, чи монархістів, висуваючи зокрема домагання своєї ґрупи. Шкодить це, коли кожний поодинокий представник домагання своєї ґрупи зачинає від того, що лає інші ґрупи і каже, що ті ґрупи нічого не варта. З такими еміґрантськими політичними ґрупами дана держава дійсно не захоче числитись.

Проте вона моглаб знайти відповідні політичні течії внутрі даного краю і на них поставити справжній державнотворчий почин, колиб цього хотіла. А коли вона не хоче цього робити, значить творення якоїсь держави не має в пляні і не про „чисту воду" їй ходить, тільки про „тіло ягняти".

ЧОМУ ГІТЛЄР ЗААТАКУВАВ РОСІЮ?

Цікаві погляди на те, задля яких причин Гітлєр заатакував Совєтську Росію, висловлює Носел Філдгавз в торонтонськім журналі „Сетордей Найт" у статті під вище наведеним наголовком.

Він каже, що коли Німеччина напала 3 місяці тому на Совєти, по цім боці Атлянтійського океану загально думали, що вона зробила це, щоб загарбати в свої руки українську пшеницю і нафту. Та европейські обсерватори вказували на те, що така нагорода за цей наїзд була би рішучо замала в порівнанню з коштами. Вони вказували на це, що якби це дійсно було ціллю Німеччини, то вона, правдоподібно, замісць робити фронтовий наїзд на Росію, була би заняла Туреччину і маючи в руках Дарданелі, Чорне море і Кавказ, була би окрилила Україну.

Днесь, по 3 місяцях війни, стає щораз ясніше, що німецькою ціллю не є загарбання російських засобів, але знищення російських армій. Ті армії видавалися нешкідливими на протязі двох років, як довго Німеччина була заанґажована в війні зо західними потугами. І тому, питає дальше Філдгавз, чому саме тепер Нмеччина мала би відчувати потребу ослаблення російської потуги? На це відповідає він у такий спосіб:

Тепер можна цілком певно відкинути гадку, що є це війна між націзмом і комунізмом. Німці за часто говорили і підкреслювали, що їхнею ціллю є боронити Европу перед комунізмом, щоб переконати світ, що це дійсно є їхнею ціллю. З другої сторони ту саму заввагу можна висказати і про большевицький клич „обєднаного фронту проти фашизму". Не зважаючи на те, що большевики любувались в червоних, а націсти в брунатних сорочках, то одні і другі однаково чули відразу і недовіря до ковнірців і краваток ліберальної демократії. Помиляється той, хто думає, що війни ведуться за те, яка форма уряду є в даній державі. І в попередній і в теперішній війні, судячи по формі уряду, Росія і Німеччина повинні би були бути природніми союзниками. Як большевицька Росія так і Німеччина є проти творення малих держав, а тимчасом британці кажуть, що вони ведуть війну за права малих держав, а Росія веде тепер війну по їхній стороні. Мусить бути тому якась інша причина, задля якої Росія і Німеччина замісць співпрацювати і замісць прогнати англьо-американську коаліцію з Балтику і Чорного моря та відділити їх від Польщі та Балкану, починають війну між собою. Причиною цього є те, що Росія і Німеччина щодо своїх взаємин занимали завжди двояке становище. Раз були вони природніми союзниками, а другий раз суперниками. Щодо свого становища до західньо-европейських потуг, то вони є в повній згоді зо собою, що ті потуги не мають права мішатись до справ Східньої Европи, бо це право належить виключно до них. Від двох соток літ ті обидві держави, Росія і Німеччина, є рішучо проти того, щоб в Східній Европі сміла існувати крім них ще независима Польща чи якась третя независима держава.

А тепер, пише далі Філдгавз, як представлялася недалека будуччина в червні біжучого року як для Берліна так і для Москви? Росія була рішучо проти існування малих держав у Східній Европі, таксамо як Німеччина. Вона була рішена здобути свої границі з 1914 р. і вимусила на Німеччині осягнення цеї цілі невеликим коштом. Вона ограбила Фінляндію і Румунію, котнула балтійські держави і бачила, як Польща зникла з мапи Европи. А тепер, припустім, що німецько - російський союз був би трівав аж поки анґлійсько - американська співпраця не почалаб створювати дійсні труднощі для німців на заході. І тут, твердить Філдгавз, з хвилею, як Німеччина найшласяб в труднощах, на заході, російська співпраця перестала би негайно існувати. Припускаючи дальше, що Німеччина була би дійсно розгромлена, та що заохочена анґлійсько-американською перемогою революційна хвиля ліберальної демократії поширилася би, щоб привернути назад існування малих, незалежних держав у східній Европі, то в тім випадку не було би ніякого сумніву, що Росія переняла би на себе ролю Німеччини. Гадка, щоб Росія дивилася спокійно на те, щоб західні ідеї лібералізму і націоналізму знова почали поширюватись по малих, незалежних державах на її границях є теж оманою, з якою пише Філгавз, носиться ще далі в Анґлії й Амеиці інтеліґенція лівих поглядів. Совєтська Росія, каже Філдгавз, не бажає собі заповнення східньої Ев-

(Докінчення на стороні 3-тій)

ГАРЛЕН ФИСК СТОВН, начальник Найвищого Суду Злучених Держав, скликав осінне засідання того трибуналу.

Д. ІВ. ГРУШКА.

ДВІЧІ ОХРЕЩЕНА

Повість з часів кріпацтва.

(27)

XVII. Наймичка.

Кулак поселившись на своїм новім хуторі, який він купив у Репяха перед смертю, все поперебудовував по своюму. Тини — позаплітав, комори й хату — поперекривав, а посеред двору, на високім стовпі вистроїв голубник. Сімя у Кулака була невелика: він, жінка — Мокрина Михайловна, два робітники і наймичка. Сам Кулак чоловік був смирний і до всякого приятний; за теж за Мокрину цього сказати було не можна. Часто на Кулаковім хуторі чутно було паніматчину сварку — то з наймитами, то з наймичкою, а як коли, то й самому Трохимові діставалось на горіхи. Хоч він за те частенько й лаяв її, та це їй не помагало.

Наймити у них мінялись що року, а наймички, так ті що місяця. І як яка наймичка почне було напитувати, до когоб нанятись, то Очеретьки завжді було посилають до Кулака, бо знали, що Мокрина Михайловна завжді потребувала їх. Самаж вона була — як той мовляв — з одного боку сварлива, бурклива, ревнива, з другогож хлібосолка на весь куток.

Сам Трохим Трохимович був чоловік дуже моторний, його поважало общество, а пани знали за справного служаку. Часто він умовляв свою Мокрину, щоб була ласкавіша з наймичками, та вона не дуже то його слухала. Так і на цей раз. Посварившись з Мокриною, що більше місяця вони були без наймички, він велів запрягти коня і поїхав у волость. Занявшись своїм ділом Трохим Трохимович сидів біля стола прочитуючи якусь бумагу. Прикро було йому на його бабу, що в саму робучу пору та прийшлось шукати наймички, а де шукати? — він і сам не знав.

— Здрастуйте! — почувся позад його жіночий голос. Він оглянувся. Перед ним стояла молода ще молодиця з перевішеним через плече мішком. По пожовклім лиці і запалих очах можна було догадатись, що вона лежала в тяжкій хворобі.

— Здоровенька, молодичко, а що скажеш? — спитав її писар.

— Я чула, що вам треба наймички.

— А звідкиж ти?

— Я, паноче, зпід Переяслова.

— Як же ти сюди зайшла?

— Я, паноченьку, сирота безрідня, так я там служила де в кого, у жидів то що, та обридло. Так я надумала піти пошукати іншого місця. Може Господь допоможе знайти своїх добрих людей, щоб нанятись. До панів траплялось місце, та якось то боязно, щоб не закріпостили, а мені і Боже як цего не хотілось би.

— Спасибі, дівчино чи молодичко, що признаєшся, то саме найкраще. Хто каже правду, тому й Господь помагає.

— Не вчили, паноченьку, мене кривдити ні батько, ні мати.

— Як же ти хочеш нанятись? На рік чи на строк?

— Задля мене кращеб на рік.

— Щож ти хочеш?

— Я ось що, паноче, вам скажу. Я пороблю у вас з тиждень, ви побачите мою роботу і тоді поєднаємось.

— І так добре. Значить, молись Богу, тай у добрий час.

Молодиця набожно стала навколішки, поклала три поклони і промовила: „Царице Небесна! Поможиж мені зуміти догодити добрим людім". І вставши ударила з писарем по руках.

— Як же будемо тебе звати — спитав писар обрадувавшись, що трапилась наймичка.

— Мене звати Мотрею — якось несміло одповіла вона, і лице покрилось краскою.

— Тепер, голубочко Мотре, ти мені ось що скажи: є у тебе який небудь вид?

— Є — одповіла Мотря, ще більш почервонівши і подала йому бумагу.

Писар розгорнув бумагу, у ній значилось так: „У книзі о родившихся, хранящійся при церкві Вознесенія Христова села Збірного, Переяслівського повіту, Полтавської ґубернії, під ст. 20-ю значиться: 17 октоврія 18... року, був окрещен младенець пола женського, законних родителів, козака Яреми Нечипорового сина, по прізвищу Чуприни і законної його жени Феодосії Маркової дочери, при восприємниках козаку Івані сину Хведорову по прізвищу Перебийносу і дівиці Марії дочери Іванової Жовтобрюхової і при крещенню наречен Мотроною. О чім священик Іван Святоградський і паламар Мокій Дзвонаревський, своїм рукоприкладством і церковною печатю свидельствуєм". — Ну, тобі більше нічого й не треба. Цей паршорт тобі на весь вік. Тепер же посидь трохи, я зараз буду їхати до дому, то поїдемо разом.

Мотря сіла у куточку, а писар схиливши голову на руки задумався. В хаті стало так тихо, що чутно було, як і муха пролетить.

— Панотче! — гукнув із сіней сторож — за вами коня прислали.

— От і гаразд! Збирайсяж, Мотре, та поїдемо до хутора, у нас там веселіше. — І посkладавши бумаги в стіл сів з Мотрею на повозку до хутора.

Мокрина Михайловна поралася по хазяйству сама з наймитами і замісць того, щоб сваритись, вона сміялась, жартувала, заставляла наймитів кого хату вимітати, а кого ложки мити, а ті бачучи, що їх паніматка помоторнішала, наперегін помагали їй поратись.

— Що це ти, Романе? Підрядився куховарити — спитав писар наймита, що обіклавшись мив посуду.

— Мовчіть, панотче, — одповів той заливаючись реготом. — Це я заробляю чарку горілки.

(Дальше буде).

РОЗУМ І МУДРІСТЬ

На днях редакція „К. Ф." одержала від одного зі своїх читачів листа, в якім він в ро; случайний спосіб представляє теперішний стан світа і підносить віковічну тему боротьби добра зі злом. Лист писаний не то в мелянхолійнім, а прямо в негативнім тоні. Нема на світі правди, твердить його автор; від початку історії, зло панує над людством і постійно зближає його до берега пропасти. В теперішній хвилі особливо загрожує світови упадок, з якого ледво чи зможе він піднестися до нового життя. Якаж причина цього невідрадного становища, який вихід з нього? питає нас Н. Н.

Признаємо, що зло існує на світі. Треба однак памятати, що світ і життя людське складається з контрастів. Перший основний контраст, це життя і смерть; дальше — сила, неміч; багацтво, убогість; справедливість, несправедливість; щастя, нещастя; любов, ненависть; добро, зло, ітд. Так як ми не могли оцінити краси, не знаючи, що таке не-краса, подібнож не могли ми зрозуміти, що таке добро, не відчуваючи його негативного протилежности — зла.

Зло є необхідним чинником розвою людського духа. Передбачаючи або відчуваючи його наслідки, людина бореться з ним і в цій боротьбі підноситься в божеську сферу доброти. Людське сотворіння стає лише тоді людиною, коли воно, в боротьбі зі злом, гартує свій дух до поривів за осягненням вічної правди, яку воно відчуває, але не може збагнути.

Життя отже є вічна боротьба зі злом. Без цеї завзятої борні людина не відріжнялася б від німого сотворіння, яке животіє в цілковитім матеріялізмі. Воюючи проти зла, чоловік здобуває добро. І тому правдиво звучить пословиця: „Нема зла, щоби на добро не вийшло".

В теперішній хвилі світ залляла кровава струя зла. Потопаюче в ній людство мусить напружити всі свої сили, щоби дістатися до берега спасення. В цій боротьбі проти струї однак людство зуміє скерувати в сторону, де ця струя не така пориваюча. В цій боротьбі рівнож криється ціна життя. „Лиш боротись значить жить", каже Франко.

* * *

Якаж причина тому, що світ найшовся тепер в цім невідрадним стані? Причина та, що над людським розумом не панує мудрість. Розум людини витворив цивілізацію, але не зумів він витворити мудрости, яка спрямувалаб цю цивілізацію в дійсну користь людства. На приклад, чоловік винайшов машину. Однак замість уживати її, щоб служити людям життя, вона його їм погіршує, викидаючи їх з праці і спричиняючи застій в економії світа. Це лише тому, що не чоловік, а машина стала паном ситуації.

Правда, людський ґеній досягнув майже точки совершенности: він сягає понад облаки і літає у вірлиних сферах, але майже виключно лише тому, щоби скидати на людство бомби. Як показується, чоловік видумав машину на свою власну загибель. А моглоб воно бути противно, якщо людиною керувалаб мудрість — мудрість, яка голосить любов або в крайнім випадку, толеранцію супроти ближнього.

Не находимо мудрости в нутрі людськости. Всюди, де лиш глянемо, панує безмежна, безумна гордість людини:

„Вже у желетних кешенях
розуму —
божі тайни!"

чваниться український комуністичний поет Ол. Слісаренко. Так, людина вже можливо осягнула до певної міри контролю над природними законами, але залишається питання, чи вона мудро їх пристосовує до свого життя. Судячи по наслідках її дотеперішнього осягнення, мусимо ствердити, що ні.

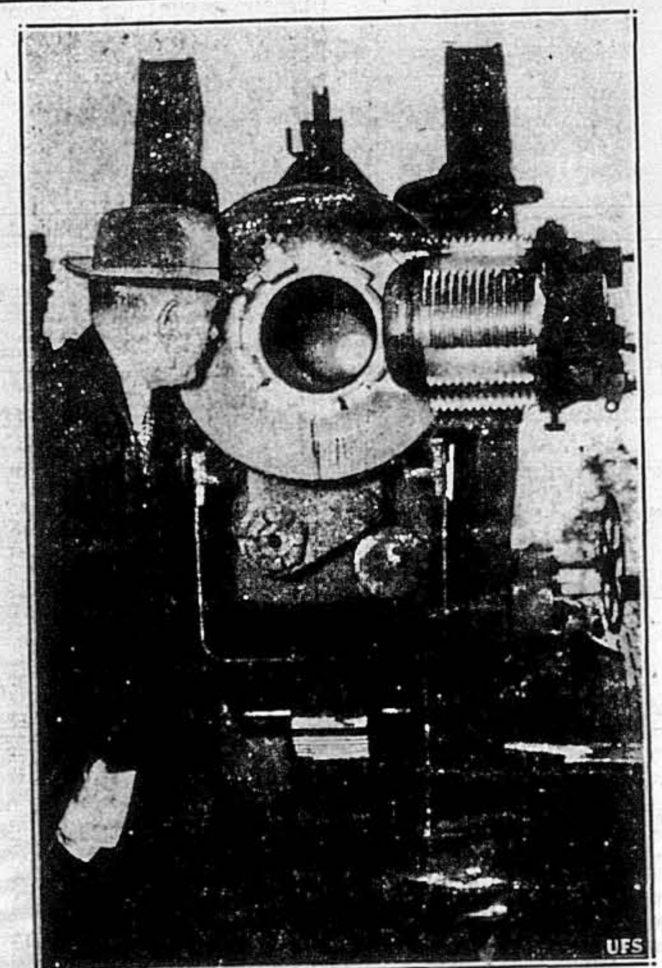
Доки отже мудрість не запанує над розумом, доти людство не піднесеться до місця, яке призначив йому Творець світа. — („Канадійський Фармер").

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

„ІСТОРІЯ УКРАЇНИ" В РУКАХ КОНҐРЕСМЕНА.

Посилаю до редакції оригінального листа від конґресмена Джорджа Ґолдена Тинкгема, надісланого з Вашингтону, в якому він дякує 204. відділови У. Н. Союзу в Ню Йорку за висилку „Історії України" М. Грушевського, яку він читає з „глибоким зацікавленням".

М. Близнак,
секр. 204 від.

ПРОТИПАНЦИРНА ГАРМАТА.—Конґресмен Томас Е. Мартин, з Айови, один з членів військового комітету палати послів конґресу, оглядає в Форті Белвойр, Верджінія, нову 8-цалеву гавбицю, придуману спеціяльно для боротьби проти панцирних [illegible].

БРАТТЯ НА ОДНІЙ СЛУЖБІ.—Між британійськими військовими старшинами широко відомі є: ґенерал Алан Конинґгем (направо), командант британійських військ у Східній Африці, та адмірал сер Андру Конинґгем, його брат, командант британійської фльоти на Середземному морю.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

БРИДЖПОРТ, КОНН.

Заваги до орґанізування членів.

Будучи делеґатом на 20-ту конвенцію У. Н. Союзу в Гарисбурзі, Па., я особисто переконався, що всі ті напади на головний уряд У. Н. Союзу, які ширили листами перед конвенцією невідомі люди, були неправдиві. Союз має добрих і досвідчених урядників, які не щадять труду, щоб союзові справи повести якнайкраще.

Та не все по відділах є найкраще. Бувають випадки, що відділ в членах не зростає, а навіть самі урядники відділу не хочуть вписати до відділу своєї родини. Опісля це зле відбивається ще на інших членів, бо інші члени беруть собі приклад з відділових урядників і питають: „Коли ти не записав своєї родини до відділу, то чому ти того від мене вимагаєш?"

Бувають інші причини застою праці в відділах. Нераз дехто особисто обиджений, що його не вибрали урядником, або що не вислали на конвенцію і т. п. Ось таке вистарчить декому, щоб шкодити в відділі. А є і такі, які кажуть, що грамоти У. Н. Союзу за дорогі. Вони показують чужі грамоти, які ніби на перший погляд дешевші. Але вони не вдумлюються в те, що ті грамоти варта? В нас є грамоти, наприклад, на $1,000, за які член платить $3.26 місячно. Але в тім є вже інші вкладки, за „Свободу", на запомогову і орґанізаційний фонд і т. п. З того всього член користає. Коли це все порахувати, то наша громота далеко дешевша від чужої. Якби член в чужій орґанізації хотів всі ті фонди окремо оплатити, то побачив би скільки йому припалоб платити!

Забуваємо ми часто і те, що У. Н. Союз це наша рідна орґанізація, яка має не лиш чисто фінансові завдання, але також загально національні. Вона заступає нас тут на вільній землі Вашингтона і пояснює, хто ми. Вона полекшу приносила і приносить нашим братам в старім краю. Вона є нашим надбанням, яке колись з вдячністю переймуть наші молодші покоління.

Ось тому ми повинні вписувати до неї себе, цілу нашу родину, наших приятелів і знайомих. Та передовсім члени повинні вписувати родини, жінку, дітей, внуків. Коли ходить про мене, то я вписав до Союзу цілу мою родину, до внуків включно. Крім того приєднав немале число інших членів до свого відділу.

Ще одна заввага: В часі депресії не всі члени можуть платити на час свої вкладки. Я знаю з практики, що колиб я був суспендував такого члена за неплачення вкладок, то він вже опісля не був би повернув назад до відділу. Щоби більше відстрашилоб також інших людей від вступлювання до відділу, бо вони зараз сказалиб, що й їх те саме буде чекати. Отже, я старався не суспендувати членів.

Коли ходить про плачення щомісячних вкладок, то тут секретар має чимало до роботи. Звичайно лише мале число членів приносить вкладки на збори. За рештою треба ходити по хатах, що забирає багато часу, а навіть певні видатки. Та іншої ради на це нема, хіба суспендувати членів. А це, як я вже сказав, не добре для відділу.

Справа У. Н. Дому.

Кілька років взад наші місцеві громадяни зібрались на зборах і однодушно сказали, що нам потрібно У. Н. Дому. Вслід за тим ми вибрали уряд, почалась збірка і всі ми набрали такого переконання, що вже в недовгому часі цей плян буде сповнений. Бо такого Дому нам усім дійсно було потрібно. Наша молодь не мала де сходитись, хлопці по чужих галях стрічались з чужими дівчатами, дівчата з чужими хлопцями і цілком розпливались серед чужих національностей. В такім народнім домі можна булоб мати свої сходини, свої забави, концерти, представлення, відчити, школу і т. п.

Та від якогось часу ця справа притихла. Щоб знов її якслід зрушити з місця ми скликаємо на 26. жовтня до церковної галі широкі збори, на які повинні явитись не лиш старші, але також молодь. Там ми все якслід обговоримо, щоб ту справу знов оживити і довести до успішного кінця.

Іван Глива,
секр. 59. відділу У. Н. С.
і секр. У. Н. Дому.

ЧОМУ ГІТЛЕР ЗААТАКУВАВ РОСІЮ?

(Докінчення зо стор. 2.)

ропи малими державами, що склонювались би попирати західні потуги, які для Совєтів є репрезентантами отруї або західних ідей. Тому, коли би Німеччина не була в стані довше забезпечити Східної Европи для тоталітарного імперіялізму, Росія негайно перейняла би це завдання. Німеччина знає, що Росія так поступилаб на випадок її розгрому на заході. Тому вважає що вислід війни у Східній Европі є для неї рішальним. Щоб осягнути бажані користи на сході, вона розпочала воєнну кампанію на заході. Цю кампанію розпочала лиш тому, бо Франція і Британія не дозволили їй осягнути бажаних здобутків на сході. Західні потуги можуть приневолити Німеччину виректися всього того, що вона здобула на заході, але якщо вона задержить свої здобутки над Дунаєм і над Вислою, то проте вона виграє війну. Якщоб одначе західні потуги її перемогли, тоді Росія буде чутися осміленою взяти в свої руки контролю над Східною Европою. У такім випадку Німеччина програла би не лиш воєнну кампанію на заході, але також і теперішню війну на сході.

Передбачуючи те все, Німеччина рішила вдарити на Росію заки ще є час, заки вона не розгромлена на заході. Для західніх потуг цей поступок Німеччини є незвичайно заохочуючий, бо він є знаком її немочі. Він є першою ознакою, що Німеччина сумнівається щодо висліду війни на заході. Якщоб не те, що вона побоюється, що найдеться в критичнім положенню на заході, вона не боялася би російсько - совєтського нападу зо сходу і не кидалась би перша на Совєтську Росію.

Так толкує Філдгаве німецько - російську війну і твердить, що Німеччина дала тим доказ, що не вірить у свою власну силу.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Петерсон, Н. Дж. — Над зорганізуванним Союзового ювилею багато працювали: Антін Зілінський і Іван Бурнас, секретар 64. відділу У. Н. Союзу. До прилагодження вечірі причинилися такі члениці: А. Редьква, А. Телевяк, А. Ґайда, П. Криловська, а обслугували гостей п-а З. Зілінська й п-а А. Бурнас.

ВПИСУЙТЕ СВОЇХ ДІТЕЙ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ І В ТАКИЙ СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧІТЬ ЇХ БУДУЧЧИНУ.

ЯК ЛЮДИНА ТВОРИТЬ ДЛЯ СЕБЕ ДЕМОНІВ

Не всі ми собі ясно розуміємо, яку велику творчу силу має думка. Сказав Христос, що вірою-думкою можна навіть і гору з місця зрушити. Багато людей думало й ще думає, що Христос висловився пересадно, щоб ліпше вбилася Його наука людям в память. А забувають про те, що Нобель, винахідник динаміту, додумався, як виробити й пустити в рух таку силу, що справді нею тепер і гори з місця зрушують. Нобель придумав такий винахід, що став великим помічником людям особливо при будові залізних доріг крізь гори. Але той самий винахід, коли ужитий на війні, то страшна, нищительна сила. То страшний демон.

Ґенії людства — то творці нових ідей, нових винаходів, нових поглядів. Вони своїм умом заставляють до праці величезні сили. Міліони звичайних людей щоденно виконують те, що колись зродилося в голові кількох великих мислителів.

Але не треба забувати, що й кожна звичайна людина щоденно думає. От тільки подумає — і вже її ноги кудись прямують, виконують наказ думки. Тільки подумає людина — і вже її рука пише, майструє, будує, чи яку іншу працю виконує. Скаже наставник це або те зробити — і за хвилю його думку сотні робітників в діло переводять. Та нераз людина має і скриті думки — такі, до яких соромно булоб признатися перед людьми. І думає собі, що, мовляв, все можна думати, тільки аби в діло всього подуманого не переводити. Думає, що тільки подумані думки кудись собі пропадають, звідки прийшли.

Та чи дійсно подумані думки пропадають? Ні, навіть і такі думки не пропадають. Вони остаються не тільки „записаними" в людському умі. Остаються вони й такою силою, що при сприятливих обставинах, може „пробудитися" і накоїти багато лиха на світі. От, наприклад, коли людина втратить контролю над своїми думками, тобто почне божеволіти, то в неї пробуджуються до життя Богзна колишні скриті думки, жадоби, настрої та упередження як приводи чортяк-демонів або духів померших, і переслідують божевільного. Коли кому божевільний ще тоді, коли був здоровий, заподіяв яку кривду, то здавлений голос сумління пробудиться й прибере вигляд духа покривдженої людини та буде немилосердно переслідувати його.

Творить людина для себе демонів і в той спосіб, що часто переживані страхіття, страх, неприємні переживання, або часто повторювані жадоби в думках з часом стають такими сильними впливами, що через них людина остаточно тратить життєву рівновагу і поводиться звихнено. От, наприклад, страшенно чудно поводився Лев Толстой на старости літ, бо завзято в нім боролося дві суперечні собі сили майже ціле життя.

І власне тому кожна людина повинна знати бодай здебільша, як зберігати свій розум, щоб він згодом не став пристановищем всяких страхіть, поганих, та звироднілих жадоб. І як же треба колєс розуму ходити, щоб зберігати його в здоровому стані? Частіше бувайте на чистому повітрі й глибоко дихайте, щоб і мозок свій очистити з таких „засмічень", як вуглевий двокис. Не піддавайтеся журбі! Плянуйте, але не журіться! Кожного дня, нім заснете, хоч з чверть години посвятіть на такі роздумування, що успокоїлиб вас. Коли пригадаєте собі, що за дня яку кривду кому зробили, то постановіть якнайскорше її направити. І тоді спокійно засипляйте! Коли вас спокуса на що напала, то за всяку ціну старайтеся успокоїтися. Глибоко та повільно тоді віддихайте чистим повітрям та успокоюйте себе проказуванням в думці яких гарних віршів, або моліться. Головне, щоб ви зовсім успокоїлися. А тоді й думки прояснятся, і ви вже будете ясно бачити, як поступити. Коли настрашитеся чого, то здорово проспіться, або бодай довший час полежте, щоб успокоїтися та відпочати, бо страх дуже перетомлює! — (О. Івах в канадійськім „Укр. Голосі").

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ВЕСТ ПУЛМАН, ІЛЛ. — Звичайні збори Сестрицтва Рожд. Пресв. Богородиці, від. 216., відбудуться в неділю, 12. жовтня, в год. 2. пополудні під ч. 12205 Парнел Ев. Проситься всіх членкинь приходити на час і платити свої вкладки, а наколи котра не донесе до 25. жовтня, то буде суспендована, бо як вам всім відомо, в нас каси нема, аби було чим закладати і секретарка не може довше чекати, як до 25. кождого місяця і через одиниці суспендувати цілий відділ. — За уряд: К. Шемердяк, предс.; Р. Білик, кас.; А. Сосновська, ф. секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Квартальні й місячні збори тов. „Зоря", від. 69., відбудуться в суботу 11. жовтня, в 8. годині в вечер в Карпатія Галі, 217 Іст 6 вул. в Ню Йорку. Проситься всіх членів прийти на збори. — Й. Забавчук, предс.; І. Мартинець, кас.; М. Ликтей, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Місячні збори Бр. св. Василія, від. 339., відбудуться в суботу, 11. жовтня, точно в годині 7. вечером в домі Громади, 3322 Н. Лавренс ул. Проситься членів і членкинь прийти на означений час. Також напоминається членів, котрі довгують, прийти і вирівнати залеглі довги, бо, як знаєте, кождий член повинен бодай при кінци року вирівнати свою рубрику, щоб не тягнути довгу з одного року на другий, а потім нарікати на урядників. Тому уряд братства напоминає вас, щоби кождий прийшов і вирівнав довг, бо хто сего не послухає, той буде суспендований. Також проситься вас членів, не забувати за приєднування нових членів до У. Н. Союзу. — Ів. Сорока, предс.; Ів. Іваншин, кас.; Ів. Сорока, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Збори Тов. Любов, від. 45., відбудуться в неділю, 12. жовтня, в домі Тов. Горожан, 847 Н. Френклин ул., в годині 2. пополудні. Проситься членів, щоб зійшлись начас, бо є деякі справи до рішення. Також щоб не стримувались з вкладками, бо час вже не довгий до кінця року. Ми звичайно робимо річну контролю в грудні, тож листопад останній місяць. Приходіть на збори, де разом спільно будемо радити над добром Союзу. Уряд очікує від полудня, хто має яку справу, то проситься прийти скорше. — Василь Стриковський, предс.; Антін Гарасим, кас.; Теодор Малик, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Місячні збори Тов. Мир, від. 324., відбудуться в суботу, 11. жовтня, в годині 8. вечером, в домі української Громади при 23-тій і Брави ул. Проситься всіх членів точно зійтись начас, бо є важні справи до полагодження. Не зобувайте, що для молоді Союз тепер видав спеціяльні ... всякого рода, отже не пропускайте нагоди, коли у вас є ..., які ще не стоять в У. Н. Союзі. Повинність ваша є сейчас вписати їх у ряди Союзової Родини. Дякуючих ще раз напоминається не забувайте вирівнати свої залеглости. — За уряд: О. Горохівський, предс.; М. Гелета, кас.; Гр. Бучко, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. — Місячні збори Тов. Дністер, від. 310. відбудуться в суботу, 11. жовтня, 8. година вечер, 724 Ленорд стр. Проситься членів прибути начас, бо є важні справи, а то будеться переносити до другого льокалю. За уряд: М. Леньо, предс.; Н. Довгун, кас.; С. Пелехатий, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. — Місячні збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 156., відбудуться в неділю, 12. жовтня, в 2. годині пополудні, в домі Укр. Нар. Громади, 701 Грін Ст. Просимо всіх членів бути присутними. — Микола Муляр, предс.; Микола Іщук, секр.; Павло Яцик, кас.

Треба близько 10 кварт молока, аби зробити фунт масла.

УВАГА! ЧЛЕНИ ДНІСТРА, ВІД. 361. УНС! УВАГА!

МІСЯЧНІ ЗБОРИ

нашого відділу відбудуться тим разом під зовсім іншою адресою, а саме

В ЦЕРКОВНІЙ ГАЛІ, 22 ІСТ 7. ВУЛИЦЯ, НЮ ЙОРК
У СУБОТУ, 11. ЖОВТНЯ 1941. Р.

Кожний член повинен обовязково явитись на тих зборах, щоб вирівнати свої вкладки, бо це будуть одинокі збори, на яких можна буде заплатити вкладку цього місяця. Значить, колектування вкладок не буде відбуватись кожної середи в тижні, як це було досі, а тому кожний член має заплатити вкладку цеї суботи. На цих зборах матимемо нагоду повитати нашого члена, Преосв. Владику **Івана Бучка,** який власне загостить на збори. Також контрольна комісія буде здавати звіт з приходів і розходів за 9 місяців. 233-4

ЗА УРЯД ТОВ. „ДНІСТЕР":
Предс. **С. КОВАЛЬЧУК,** 35 Dwight St., B'lyn, N. Y. Рекор. секр. **Д. ЧОРНЮК,** 76 E. 7th St. Фінан. секр. **П. КУЧМА,** 95 E. 7th Street. Касієр **ІВ. ГАЛИЧИН,** 329 E. 5th Street.

ТОВ. ВІЛЬНА УКРАЇНА, ВІД. 200. У. Н. С., ОЗОН ПАРК
устроює

ОСІННІЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, 11. ЖОВТНЯ (OCTOBER 11, 1941)
В ГАЛИ "AMERICAN LEGION", 91-11—101 AVE., OZON PARK, N.Y.

Першорядна нюйорська музика приґравати буде українські й американські танці на бажання всіх.
Початок балю 7:30 ввечір. — Кінець балю неділя рано.
Вступ - - - - - - - - - - - 50 центів.

УКР. ВІДДІЛ АМЕР. ЧЕР. ХР. з НЮАРКУ, НЮ ДЖЕРЗІ
подає до відома, що

ВІДКРИВАЄ СВІЙ ЛЬОКАЛЬ ДО ШИТТЯ

В УКР. ЦЕНТРАЛІ, 180 WILLIAM STREET, NEWARK, N. J.

Просимо всіх українців, що мають старі машини до шиття, які могли би подарувати або дешево спродати, зголоситись до Укр. Централі в Нюарку.

Ми також просимо всіх **українських женщин,** без ріжниці на партії, якщо в Вас є година-дві вільного часу, **прийти на шиття в Укр. Централі. Централя відкрита в четвер від 10. год. рано до 10. вечером.** Можете прийти рано, пополудні або ввечір.

Також подаємо до відома, що **ДУЖЕ ВАЖНІ ЗБОРИ** відбудуться **в понеділок, 13. жовтня (October).** Проситься всіх членкинь, членів і нових конечно прибути **точно в 8. год. вечером.** —

А. Настюк, предс.; **А. Фішер,** секр.; Т. Настюк, секр.

БИЗНЕСМЕНІВ ПІДПИРАЙТЕ СВОЇХ

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМ САМИМ СТАВАЙТЕ СПІВВЛАСНИКОМ ШІСТЬ МІЛЬОНОВОГО МАЄТКУ ЦЕЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.

ТАРЗАН, ч. 418. Остання нагода.

Коли дикун кинувся на Тарзана, то він в одній секунді мігби був поломати його кости та втекти. Але тоді бутавці булиб кинулися на Тома й на дівчину. Вони напевно помордувалиб їх нещадно. Він ще мав одну й останню нагоду.

Він закричав що сили до малп, що повільно волоклися: „Підне[illegible] і боєвий крик!" Тарзан [illegible] що цей проразливий крик відверне увагу його ворогів.

Нарешті малпи задержалися. Скачучи високо по деревах, вони побачили боротьбу Тарзана.

Вони були задалеко, щоб йому негайно допомогти. Крім того, вони були так заскочені, що забули приказ Тарзана.